

Servicenätet

Stadsstyrelsen 06.02.2024 § 47

Beredning och tilläggsuppgifter
bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, lokalitetsdirektör Mikko Silvast och finansdirektör Henrik Rainio, fornamn.efternamn@porvoo.fi

Bakgrund

I Borgå stads strategi definieras fyra spetsteman som kompletterar målet ekonomisk tillväxt: den populäraste hemstaden, bäst även i vardagen, pulserande stadsliv och klimatinsatsernas stad. En högklassig utbildning och småbarnspedagogik skapar förutsättningar för tillväxt, välfärd, deltagande och stadens konkurrenskraft. Under de senaste 12 åren har man investerat över 200 miljoner euro i nya fastigheter för daghem och skolor. Borgå satsar för att uppnå en enhetlig lärtig från barndomen till ålderdomen. Den enhetliga stigen för barn och unga innefattar ordnandet av småbarnspedagogik, förskoleundervisning och undervisning på andra stadiet, inklusive övergångar.

Ändringar i verksamhetsmiljön påverkar onekligen ordnandet av verksamheten. Enligt befolkningsprognoser kommer antalet barn minska även i Borgå på lång sikt, med cirka 11,3 % tills år 2040. Vi bör dock uppmärksamma att fastän antalet barn inom åldersgrupperna för småbarnspedagogik och förskoleundervisning sjunker, kommer deltagandeprocenten för tjänster öka nu och några år framöver.

I stadens strategi har man antecknat ett tillväxtmål till 70 000 invånare tills år 2040. År 2022 var tillväxten dock endast 0,2 %. Trots flyttningsrörelsen och tillväxten kommer antalet barn öka endast en aning i och med den nationella sjunkande nativiteten. När antalet kundrelationer minskar måste servicenätet förnyas för att staden kan producera allt bättre service på ett kostnadseffektivt sätt. Om antalet barn minskar enligt prognoserna innebär det att statsandelarna minskar ungefär 5–6 miljoner euro i driftsekonomin för sektorn växande och lärandet tills år 2024, eftersom statsandelarna bestäms enligt antalet barn.

Målen för servicenätet

På grund av det ekonomiska läget måste man förutse framtida händelser och följa programmen för balansering av ekonomi och produktivitet inom varje sektor. I Borgå stads budget för år 2024 har man bestämt att man genomför en översyn av servicenätet och en plan för framtiden inom sektorn för växande och lärande under år 2024. Målet är att känna igen ändringar i servicebehov och -utbud vid ett tidigare skede än förut och reagera proaktivt på behoven, också i fråga om servicenätet. Dessutom ska man i planeringen av servicenätet bättre beakta vilka effekter planeringen av markanvändning har för tjänsterna samt byggnadernas behov för renovering och nya investeringar.

Grunden för planeringen av servicenätet är strategiska principer och riktlinjer, men vilka man kan skapa en bestående, mångsidig och långvarig verksamhetsmodell. För att uppnå maximal nytta och synergi deltar tre sektorer i utrednings- och planeringsarbetet för servicenätet av Borgå stads småbarnspedagogik och grundläggande utbildning: växande och lärande, stadsutveckling och lokaltjänsterna. Också arbetets kostnader delas mellan de tre deltagarna.

Principerna för servicenätet

Servicenätets principer avspeglar dess värden, genomför den lagstadgade normstyrningen och utgör en stor del av definierande av servicenivån. Principerna stämmer överens med målen och principerna som stadens andra aktörer fastställt. Syftet är att skapa riktlinjer för upprätta en översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektorn för växande och lärande. Målet är barn och ungas inläring och välmående.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärstigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärstig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet.

Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen.

Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Servicenätet ställs i relation till ändringar inom verksamhetsmiljön, så som befolkningsförändringar, ändringar i lagstiftningen, framförhållningen av servicebehov och ordnandet av tjänster, ändringar i finansiering och kostnader samt behov av renoveringar och nybyggnad. Från principerna för planeringen av servicenätet kan man härleda skilda och noggrannare kriterier under utredningen och planeringen, men principerna utgör grunden för att forma dem och dra upp ramar för dem. Kunskapsunderlaget för har fastställts på samma sätt för principerna.

Efter översynen av servicenätet gör man upp en servicenätsplan som innehåller potentiella scenarion och/eller alternativ för det framtida servicenätet och dess servicenivå. Servicenätsplanen innefattar förslag på ändringar i servicenätet för båda språkgrupperna, på läget av daghem och skolor samt åtgärder som riktas till daghems- och skolbyggnader.

Noggrannare beskrivningar av de olika principerna för servicenätsplanen finns i FCG:s bilaga Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät.

Processen och projektets verksamhetstid

Processen har inletts genom att definiera principer för servicenätet och en konkurrensutsättning i slutet av 2023. När principerna har godkänts följer en utredning och utredningens godkännande. Därefter gör man upp en plan, som godkänns mot slutändan av året 2024. Målet är att synkronisera planen med programmet för balansering av ekonomi och produktivitet samt budgeten 2025 med tillhörande planeringsår. De egentliga besluten om verkställande för servicenätet fattas under våren-hösten 2025, under följande fullmäktigeperiod.

En noggrannare beskrivning av processen kring samordnandet av beslutsfattande i nämnderna, stadsstyrelsen och stadsfullmäktige under 2023–2025 beskrivs i bilaga 1 Principerna och processen för servicenätet

Projektgruppens upplägg

Växande och lärande:

Bildningsdirektör Sari Gustafsson, direktör för småbarnspedagogik Leila Nyberg, direktörerna för fins- och svenskspråkig grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen och Rikard Lindström, förvaltningschef Mervi Tuominen, planerare Linda Karlsson

Stadsutveckling:

Stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, generalplanechef Maija-Riitta Kontio

Lokaltjänsterna:

Lokalitetsdirektör Mikko Silvast, stadsarkitekt Markku Partanen, byggchef Tommi Mikkeli

Ekonomi och finansiering:

Finansdirektör Henrik Rainio, controller Sari Klenberg

Utveckling och digitalisering:

Utvecklingsdirektör Charlotta Grönqvist, utvecklingschef Mervi Makkonen

Projektets styrning

Projektet kring servicenätet styrs av stadsstyrelsen.

Därpå följande skeden

Översynen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget i februari, efter konkurrensutsättningen. När principerna har behandlats i februari 2024 lämnas mötespunkten över till nämnden för växande och lärande och stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Därefter returneras punkten till stadsstyrelsen för godkännande och beslut. Också lokaltjänsterna och finansledningen kan komplettera sina tidigare utlåtanden. Utbildningssektionerna för växande och lärande kan inom ramen för sina tidtabeller ge utlåtanden till nämnden för växande och lärande.

Beslutsförslag

Stadsstyrelsen sänder principerna enligt förslag till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande, koncerntjänsterna instrueras att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Källor och rapporter som används

Principerna och processen för servicenätet, behandlats under aftonskolan 13.12.2023 och finns under filerna i de förtroendevaldas elektroniska möte.

Bilaga 1. Principerna för servicenätet (på finska)

Bilaga 2 Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät (FCG, på finska)

Bilaga 3 Översyn och planering av servicenätet (Plandisc, på finska)

<https://create.plandisc.com/0ZnOL9w>

Bilaga 4 "Väestönmuutoksen vaikutukset varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen järjestämiseen" UKM

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165280/OKM_2023_52.pdf?sequence=1&isAllowed=y

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen sänder principerna enligt förslag till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Koncerttjänsterna instrueras att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering. Nämndernas ulåtanden begärs att ge under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt sända principerna för servicenätet till nämnden för växande och lärande samt stadsutvecklingsnämnden för utlåtande. Koncerttjänsterna instruerades att komplettera förslaget i fråga om lokaler och finansiering. Nämndernas ulåtanden begärs att ge under februari. Stadsstyrelsen fattar beslut om principer på basis av utlåtandena 11.3.2024.

Stadsstyrelsen uppmanade också att utreda vilka åtgärder och resurser som behövs för att upprätthålla det befintliga bildningsnätet i servicebyarna. Det är viktigt att detta alternativ undersöks som en del av utredning av bildningsnätet, så att trovärdigheten för utredningen inte ifrågasätts när det gäller att fatta beslut.

Stadsstyrelsen 08.04.2024 § 112

Stadsstyrelsen har fått utlåtanden om principerna för servicenätet av nämnden för växande och lärande och av stadsutvecklingsnämnden.

Nämnden för växande och lärande fäster i sitt utlåtande uppmärksamhet vid bland annat att man måste hålla fast vid tidsaxeln och ordningen för processen. Nämnden och sektionerna vill under processens gång få information om hur arbetet framskrider och önskar att det begärs utlåtanden av dem. Processen är mångfasetterad och sektorövergripande, vilket bör beaktas både i planeringen och i beslutsfattandet. Borgå är en utmanande stad geografiskt sett, och det går inte att entydigt beakta till exempel modersmål, elevantal eller gruppstorlekar på ett kalkylmässig sätt. I utredningsskedet är grundscenariot en beskrivning av nuläget.

I stadsutvecklingsnämndens utlåtande konstateras att principerna för servicenätet har definierats tydligt och de utgör en god grund med hjälp av vilken man fortsätter med att utarbeta en utredning av och en plan för servicenätet för växande och lärande. Hela processen är indelad i etapper som följer varandra på ett logiskt sätt, vilket torde bidra till att man kan definiera det framtida servicenätet och de åtgärder som behövs. I utlåtandet framhävs dessutom att ur synvinkeln för barn, unga och föräldrar är en god boendemiljö en

flerdimensionell helhet som består av flera sammanhörande egenskaper. Skolor och daghem samt goda gångförbindelser, inklusive kollektivtrafik, spelar en väsentlig roll i hur man upplever en god boendemiljö.

Stadsstyrelsen konstaterar att nämndernas utlåtanden till största delen kan uppfyllas och att de stöder ett ingående utrednings- och planeringsskede. De principer som man nu fattar beslut om har utarbetats för planeringen i nästa skede och för att säkerställa en mångsidig och fördomsfri utvärdering och referensram. Man utesluter inte vissa alternativ från planeringen på förhand. Scenarierna kommer i planeringsskedet att innehålla olika kriterier, där olika saker kan utvärderas och betonas. Även nuläget utvärderas redan i utredningsskedet som ett grundscenario. I alla alternativa scenarier i planen följs naturligtvis gällande lagstiftning.

I nämndernas utlåtanden framkom inget som skulle ge skäl att ändra på utkastet till principer för servicenätet. Därmed fastställer stadsstyrelsen de bifogade principerna, utifrån vilka man kommer att bereda utredningen av och planen för servicenätet för växande och lärande.

Nämnderna hålls uppdaterade om hur ärendet och processen framskrider och informeras i samband med nämndernas möten. Det är viktigt att tidsplanen följs, så att servicenätets potential kan synkroniseras till en del av det ekonomiska produktivitets- och balanseringsprogrammet.

Bilagor:

Principerna för servicenätet (på finska)

Principerna för planeringen av Borgå stads servicenät (FCG, på finska)

Översyn och planering av servicenätet (Plandisc, på finska)

Väestömuutoksen vaikutukset varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen järjestämiseen (UKM)

Nämnden för växande och lärande 29.2.2024 Utlåtande

Stadsutvecklingsnämnden 13.2.2024 Utlåtande

Finskpråkiga utbildningssektionen 27.2.2024 Utlåtande

Svenskspråkiga utbildningssektionen 27.2.2024 Åsikt

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen beslutar godkänna följande principerna med vilka man upprättar översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektor för växande och lärande.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den

grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärtigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärtig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet.

Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen.

Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Beslut

Stadsstyrelsen godkände efter omröstning följande principer med vilka man upprättar översyn av och plan för servicenätet för tjänsterna inom sektor för växande och lärande.

Princip 1 Växande och lärande står i verksamhetens centrum

Genom att systematiskt planera servicenätet och att flexibelt dela in områdena kan man förebygga segregation av områden. Man säkerställer småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning för alla barn. Syftet är att skapa ett servicenät som svarar mot barnens behov, där åtminstone hälften av driftsekonomin för ordnandet av tjänster inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning riktas till genomförande av den grundläggande uppdraget, det vill säga personalkostnaderna av växande, lärande och stöd. På så sätt stöder servicenätsplanen också tillgången till personal.

Princip 2 Servicenätet stöder formandet av en enhetlig stig för växande och lärande

Att förutse lärstigen möjliggör en enhetlig stig för växande, vilket igen gör det möjligt att beakta övergångar under barnets lärstig utgående från barnet och inom det geografiska serviceområdet. Förskoleundervisningen och kompletterande småbarnspedagogiken kan i mån av möjlighet ordnas i skolornas utrymmen. Serviceområdena är bredare än elevupptagningsområdena. Genom samarbete med intressentgrupperna kan man påverka servicehelheten. Man bör beakta bland annat lösningar med kollektivtrafiken, ändamålsenlig planläggning och rytmen av byggprojekt.

Princip 3 Servicenätet består av fungerande och ekonomiska enheter

Trots det uppskattade minskningen av antalet barn bör utbildningsanordnaren producera pedagogiskt högkvalitativ service för kommunens invånare. Detta är möjligt genom ändamålsenlig, ekonomisk och effektiv användning av lokaler. Målet med översynen av servicenät är att övergå till permanenta lösningar kring utrymmen och deras läge, så att kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet är synkroniserade. Lokalerna planeras så, att de kan ändras flexibelt. Kriterierna för elevupptagning och riktlinjerna för servicenätet synkroniseras så att de passar ihop.

Princip 4 Planeringen av servicenätet bygger på information

Utgångspunkten för planeringen av servicenätet är uppskattningar av kommande antal barn och elevantal inom förskole- och grundläggande undervisning. Servicenätet planeras så att man utnyttjar en på förhand överenskommen indelning av områden och utgångsinformation. Planeringen av servicenät grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av

markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen.

Princip 5 Planeringen av finsk- och svenskspråkigservice har samma grunder

Planeringen av servicenätet börjar med en beskrivning av nuläget, som innefattar en granskning av befolkningsstrukturen och dess utveckling, en beskrivning av det nuvarande servicenätet, information om antalet barn och elever på stadsnivå, ekonomiska granskningar på stads- och enhetsnivå samt information om lokalernas omfattning och kondition. I tolkningarna beaktas bland annat bildningscentrumens uppdrag på glesbygdsområden, skärgården, tvåspråkighet och andelen personer med invandrarbakgrund på området.

Wilhelmiina Eskola föreslog, understödd av Sami Ryyänen, att princip 2 ändras till:

”Palveluverkko tukee ehyen ja yhtenäisen kasvu- ja opinpolun muodostumista

Opinpolun ennakointi mahdollistaa ehyen kasvupolun, jolloin lapsen opinpolkua ja opinpolun aikaisia siirtymiä voidaan huomioida lapsilähtöisesti, pitäen kuitenkin kiinni lähikouluperiaatteesta ja koulukohtaisista oppilaaksiottoalueista. Lapselle voidaan tarjota myös toista lähikoulua eri oppilaaksiottoalueella, mutta päätös siirtymisestä on vanhempien ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Esiopetuksen ja sitä täydentävän varhaiskasvatuksen voi mahdollisuuksien mukaan järjestää koulujen tiloissa. Sidosryhmien kanssa tehtävällä yhteistyöllä voidaan vaikuttaa palvelukokonaisuuteen. Huomioitava on mm. joukkoliikennetarkaisut, tarpeiden mukainen kaavoitus sekä rakentamishankkeiden rytmitys.”

Stadsdirektörens förslag vann i omröstningen över Eskolas förslag med rösterna 7 (Holmström Johnny, Lund Bodil, Puromies Eeva, Servin Kevin, Uski Nina, Välimäki Markku, Wiitakorpi Jorma) – 6 (Blomqvist-Valtonen Elin, Eskola Vilhelmiina, Ryyänen Sami, Sigfrids Frida, Valasti Matti, Söderberg Johan).

Stadsstyrelsen 17.06.2024 § 187

Beredning och tilläggsuppgifter
bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, lokalitetsdirektör Mikko Silvast och finansdirektör Henrik Rainio, fornamn.efternamn@porvoo.fi

I utredningen och planeringen av servicenätet skapas en permanent, mångsidig och långsiktig modell för produktion av tjänster. För att garantera jämlikhet är det viktigt att tidigt identifiera förändringar i servicebehoven och serviceutbudet och reagera proaktivt på dem.

Utredningen och planeringen av servicenätet grundar sig på mångsidig utvärdering som görs i samarbete mellan sektorerna för växande och lärande, lokalservice och planeringen av

markanvändning, utvecklingsenheten och finansledningen. Servicenätsprojektet styrs av stadsstyrelsen.

Projektgruppens sammansättning

Växande och lärande: Bildningsdirektör Sari Gustafsson, direktör för småbarnspedagogik Leila Nyberg, direktörerna för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning Jari Kettunen och Rikard Lindström, förvaltningschef Mervi Tuominen, planerare Linda Karlsson

Stadsutveckling: Stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, generalplanechef Maija-Riitta Kontio

Lokalitetstjänsterna: Lokalitetsdirektör Mikko Silvast, stadsarkitekt Markku Partanen, byggchef Tommi Mikkeli

Ekonomi och finansiering: Finansdirektör Henrik Rainio, controller Sari Klenberg

Utveckling och digitalisering: Utvecklingsdirektör Charlotta Grönqvist, utvecklingschef Mervi Makkonen

Projektgruppen har sammanträtt varannan vecka, vid behov oftare, och man har informerat om hur utredningsarbetet framskrider i nämnden för växande och lärande, utbildningssektionerna, stadsutvecklingsnämnden och stadsstyrelsen 13.3, 27.3 och 19.4.2024. Planeringen bygger på strategiska principer och riktlinjer. Principerna för servicenätet godkändes av stadsstyrelsen 8.4.2024 och 15.5 ordnades fullmäktiges aftonskola, där man berättade närmare om servicenätets nulägesbeskrivning. En aftonskola i ämnet ordnades 16.5 även till nämnden för växande och lärande samt sektionerna.

Beskrivningen om servicenätets nuläge, på basen av vilket det bildas en grundscenario till följande skedet, behandlas på stadsstyrelsens möte 17.6.2024. Beslut om utarbetande av en utredning om servicenätet för sektorn för växande och lärande och en plan för det framtida servicenätet under 2024 har fattats i Borgå stads budget 2024. Målet är att synkronisera planen med programmet för balansering av ekonomi och produktivitet samt budgeten 2025 med tillhörande planeringsår.

Utarbetandet av servicenätsutredningen och servicenätsplanen följer följande steg:

1. Fastställande och godkännande av principer
2. Utredning och godkännande av servicenätets nuläge
3. Upprättande och godkännande av servicenätsplanen
4. Verkställighetsbeslut

Som ett resultat av utredningen av nuläget i servicenätet får man en heltäckande bild av det nuvarande servicenätet:

- Planläggning, kollektivtrafik, befolkningsutveckling
- Beskrivning av det nuvarande servicenätet (objekt, kapacitet, barn- och elevantal, funktionella observationer)

- Tekniskt nuläge i servicenätets fastigheter (omfång, konditionsklasser, ägarformer, investeringsbehov)
- Ekonomiskt nuläge (driftskostnader, underhållskostnader)
- Slutsatser om nuläget (överordnade iakttagelser om servicekapacitet och funktionalitet, preliminärt förslag om behov av att utveckla servicelokalerna)

lakttagelser om nuläget, skolor

- En del av skolorna används för närvarande över kapaciteten, särskilt i svenskspråkiga skolor: i över hälften av enheterna inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen är beläggningsgraden över hundra procent. Också i den finskspråkiga grundläggande utbildningen finns det några skolor med överkapacitet.
- Fri kapacitet finns framför allt på platser längre från centrum, men också i centrumområdet.
- Byggnadsbeståndet är i huvudsak i gott eller tillfredsställande skick. I skolorna används modul- eller andra tillfälliga lösningar som det är förenligt med målen att avstå från på lång sikt och övergå till permanenta utrymmen.
- Genomsnittet av de årliga kostnaderna per elev är cirka 11 900 €. Med högre kostnader per elev skiljer sig i huvudsak mindre enheter.

lakttagelser om nuläget, daghem

- Ungefär hälften av nuvarande daghem har för närvarande fler barn än vad daghemmets kapacitet tillåter.
- De byggnader som småbarnspedagogiken använder är i huvudsak i gott eller tillfredsställande skick. Men det finns också några objekt som är i ett försvarligt eller svagt skick.
- Genomsnittet av de årliga kostnaderna per barn är cirka 14 100 €. Med högre kostnader skiljer sig särskilt mindre enheter med färre än hundra barn samt största delen av livscykelobjekten.

Nästa arbetsskede är planeringsskedet för servicenätet, där eventuella utvecklingsscenario utreds. Scenarioarbetet jämför den nuvarande servicekapaciteten med utvecklingen av servicebehovet. Som en del av planeringen av servicenätet genomförs också barnkonsekvensbedömningar. De mest potentiella scenarierna jämförs och optimeras med valda variabler och utifrån stadens respons. Därefter rapporteras och utvecklas resultaten tillsammans med projektgruppen. Resultatet blir en färdig servicenätsplan som presenteras för beslutsfattarna och kommuninvånarna, inklusive ett förslag till scenario som ska väljas.

Bilaga

Utredning av servicenätet i Borgå, beskrivning av nuläget

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen antecknar beskrivningen om servicenätets nuläge i Borgå för kännedom.

Beslut

Stadsstyrelsen beslöt enhälligt anteckna beskrivningen om servicenätets nuläge i Borgå för kännedom.

Stadsstyrelsen 24.06.2024
97/12.00.01/2024

Scenarierna är en del av planeringen av servicenätet. Servicenätsplanen utarbetas efter servicenätsutredningen och utgående från den. Vad som utreds och vilka uppgifter som används i planeringen har på förhand fastställts i principerna för planering av servicenätet som har beslutats i stadsstyrelsen 8.4.2024.

Scenariernas utgångsuppgifter består av en prognos över antalet barn, ett mål för beläggningsgraden och uppgifter från servicenätsutredningen om nuläget. Scenarierna planeras utgående från den mest sannolika prognosen för antalet barn och det bildas granskningspunkter med fem års mellanrum. Servicenätet planeras enligt serviceområden. Scenarier är ett sätt att beskriva alternativa lösningar och framtider under olika förutsättningar.

Serviceområdena är större än de nuvarande elevupptagningsområdena och även detta har beslutats som princip i stadsstyrelsen 8.4.2024. I synnerhet princip 2, servicenätet stöder bildandet av en hel och enhetlig stig för växande och lärande, är av stor betydelse vid planeringen av scenarierna. Förutseendet av lärostigen görs inom serviceområdet för att bilda lämpliga grupper. På grund av flexibiliteten finns det flera daghem och skolor inom serviceområdet, vilket innebär att områdesindelningen är större än de nuvarande elevupptagningsområdena. Hur barnen placeras kan granskas mellan olika serviceområden. Närskoleprincipen förverkligas fortfarande i enlighet med lagen så att utbildningsanordnaren anvisar den blivande eleven en närskola när skolvägen börjar. Servicenätet planeras så att man med hjälp av det säkerställer en hel och enhetlig lärostig för barnet. Målet är att minska de övergångar under barnets lärostig som beror på Borgå stads servicenät. Övergångarna genomförs i regel i övergångsfaserna.

Scenarierna blir klara hösten 2024 och först när de är klara är det möjligt att fatta beslut om åtgärderna. Nu fattas beslut om hur olika alternativ ska beskrivas.

Fördelningen av de planerade serviceområdena i scenarierna är följande:

Finskspråkiga skolor

- Östra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Kevätkummun, Epoon, Ilolan, Keskuskoulu och Huhtisen koulu. Högstadieskolan Linnajoen koulu.
- Västra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Hinthaaran, Kulloon, Tolkkisten, Hamarin, Peipon och Jokilaakson koulu. Högstadieskolan Pääskytien koulu.

- Serviceområdet för Albert Edelfeltin koulu (enhetsskola, smågrupper)

Svenskspråkiga skolor

- Östra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Kvarnbackens, Vårberga, Sannäs och Grännäs skola. Högstadieskolan Lyceiparkens skola.
- Västra serviceområdet; nuvarande skolor: elevupptagningsområden för Strömborgska (enhetsskola), Eklöfska, Hindhår och Kullo skola

Daghem: enligt nuvarande serviceområden som har varit tre

- Centrumområdet och norra serviceområdet
- Östra området och serviceområdet för östra glesbygden
- Västra området och serviceområdet för västra glesbygden

Bedömningen av scenarierna baserar sig på en jämförelse av de fastigheter som ingår i servicenätet, en jämförelse av alternativen i servicenätet och beaktandet av olika utfall i fråga om antalet barn, en känslighetsgranskning.

Preliminära alternativa sätt att definiera scenarier:

Basscenario 0: jämlikhet mellan verksamheterna

1. Inga indragningar
2. Nya ombyggnader och förbättringar, slopande av tillfälliga lokaler, nya gymnastiksal (t.ex. 2 st.)
3. Nya serviceområden i bruk
4. Jämlikhet mellan verksamheterna i objekten
5. Inga strukturella lösningar, besparingstryck på personalkostnaderna
6. Ekonomiska mål uppnås inte (Programmet för balans i ekonomi och produktivitet)
7. Det finns inte en lika bra möjlighet att satsa på undervisningens kvalitet

Scenario 1: Jämlikhet i verksamheten och måttfull effektivisering av verksamheten

1. Milda indragningar; de flesta enheter blir kvar
2. Ombyggnad med måtta, avskaffande av tillfälliga lokaler
3. Nya serviceområden i bruk, flexibel utjämning av grupper
4. Jämlikhet mellan verksamheten i de kvarstående objekten
5. Strukturella lösningar med måtta, förtätning och optimering
6. Det är möjligt att nå ekonomiska mål, t.ex. cirka 3-5 miljoner på lång sikt inom 15 år (fram till år 2040). Målen i programmet för balansering av ekonomi och produktivitet.
7. Satsningar på undervisningens kvalitet

Scenario 2: jämlikhet i verksamheten och en mer omfattande effektivisering av verksamheten

1. Radikala indragningar, förtätning och optimering
2. Avskaffande av tillfälliga lokaler och tillgodoseende av servicebehovet, jämlikhet i verksamheten i de kvarstående enheterna
3. Nya serviceområden i bruk, flexibel och målmedveten utjämning av grupper som en kontinuerlig process (början av lärostigen)

4. Mer omfattande effektivisering av verksamheten, mer kompletterande byggande eller nybyggnation som förenar enheter vid behov.
5. Flera strukturella lösningar på lång sikt
6. De ekonomiska målen uppnås väl och förutseende av en radikal minskning av antalet barn, t.ex. cirka 6-8 miljoner euro inom 15 år.
7. Satsningar på undervisningens kvalitet.

Scenariogranskningarna kan ses över i de slutliga genomförandebesluten och de ger möjlighet till en flexibel granskning beroende på hur antalet barn har förverkligats. Känslighetsgranskningen syftar på just denna flexibilitet, det vill säga hur prognosen tolkas maximalt eller på annat sätt.

På hösten genomförs en andra barnkonsekvensbedömning, vårdnadshavarna involveras med ett öppet evenemang och personalen inom växande och lärande hörs genom en enkätundersökning. Under hösten ordnas även en andra aftonskola för fullmäktige. Nämnderna och sektionerna hörs i enlighet med den process som stst beslutar.

De viktigaste innehållen i rapporteringen i scenarioskedet är analys och presentation av behoven av att centralisera och utveckla servicelokalerna, beskrivning av scenarierna, bedömning och jämförelse av scenarierna och förslag till det scenario som ska väljas. Scenarierna kommer också att innehålla kriterier som stöder deras genomförande, men de kommer att härledas när scenarierna är klara. Det vill säga med vilka kvantitativa ramvillkor scenariot i fråga kan förverkligas och vilka kriterier som ska följas för att fördelarna med dessa scenarier ska kunna uppnås. Sådana kan vara t.ex. gruppstorlek, antal enheter, verksamhetskostnader som kan användas, personalresurser.

Som styrgrupp beslutar stadsstyrelsen om riktlinjerna för byggandet och utformningen av olika scenarier. Med hjälp av riktlinjerna börjar man bygga olika scenarier i enlighet med de principer som godkändes i stst 8.4.2024.

Den slutliga behandlingen av scenarierna och besluten om scenariernas innehåll och det alternativ som ska väljas fattas i stadsstyrelsen i oktober och beslut om servicenätet fattas i stadsfullmäktige 30.10. Åtgärderna och förslagen blir därmed en del av budgeten för 2025. Beslut som fattas hösten 2024 kan verkställas också under planeringsåren (2026-2027) och senare under granskningsperioden för scenarierna.

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen beslutar att planeringen av servicenätet fortsätter genom att bereda de tre olika scenarier som beskrivits ovan och som ligger till grund för den egentliga servicenätslösningen i höst.

